

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.127/2010/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szabó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Bánkné dr. Szabó Márta ügyvéd, 4024 Debrecen, Iparkamara u. 6.) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a Pénzügyminisztérium Jogi és Igazgatási Főosztálya (ügyintéző: ... főosztályvezető, 1054 Budapest, József nádor tér 2-4.) által képviselt Magyar Állam alperes ellen kártalanítás iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 6. P. 20.632/2008/63. sorszámu ítélete ellen az alperes által 64. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes Pf. 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és a felperesnek jövedelem-kiesésből származó kártalanítás címén fizetendő tőkeösszeget 548 984 (Ötszáznegyvennyolcezer-kilencszáznyolcvannégy) forintra leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 2 977 (Kettőezer-kilencszázhetvenhét) forint általános forgalmi adót is tartalmazó 11 885 (Tizenegyezer-nyolcszáznyolcvanöt) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az 1968-ban született felperes 6 évesen, 1974. augusztus 30-án fejsérüléssel balesetet szenvedett. A balesetét követő kórházi ellátása során, augusztus 30-án és szeptember 3-án vér-transzfúzióban részesült. Felgyógyulását követően évtizedekig orvosi kezelésre nem szorult, teljes, aktív életet élt. 2005. november 3-án észlelt nála a házi orvosa fizikális vizsgálattal májnagyobbodást, 2005. november 9-én Dr. **I.E.** belgyógyász laborlelet alapján alterálódott (rossz) májenzimet állapított meg, és májkímélő étrendet, valamint májvédő (Legalon) gyógyszer szedését javasolta és vírus-szerológiai vizsgálatot írt elő. A

2005. november 10-én kiadott szerológiai lelet nem verifikált (nem igazolt) HCV pozitivitást jelzett, azaz „C” típusú, májgyulladást okozó vírus elleni antitest pozitivitást mutatott. A felperes 2005. november 21. napjától a **N-I ...** Kórház májszakrendelésén kezelt beteg, ahol kezelőorvosa, Dr. **S. B.** egyazon vizsgálatkérő lapon elrendelte a HCV-RNS vérvizsgálatot és a HCV-genotípus vizsgálatot, amit a november 23-án érkezett vérmintából november 25-én és december 8-án a ... Megyei ... Kórház Molekuláris Diagnosztikai Laboratóriumában végeztek el. A vizsgálatkérő lapon rögzített és a vizsgálatot elrendelő kezelőorvosnak megküldött lelet egyértelműen HCV vírusfertőzést igazolt. A lelet a 2005. december 12-i szakrendelésen még nem, a 2006. január 23-i szakrendelésen a kezelőorvos rendelkezésére állt, aki interferon kezelést javasolt. 2006. május 2-án a májbiopszia szövettani lelete idült HCV okozta májgyulladást igazolt. A felperes 2006. június 8-án írta alá a betegtájékoztatót és a beleegyezési nyilatkozatot a kombinált vírusellenes kezelésbe. Interferon kezelése 2006. június 26. napjától 2007. május 12. napjáig tartott, ez idő alatt 100 %-osan államilag támogatott Pegintron injekcióban és Rebetol gyógyszerben részesült, mely időszak alatt, valamint ezt követően is alkalmanként lázcsillapítót, gyulladáscsökkentőt is szedett. E mellett folyamatosan Legalon májvédő gyógyszert kell szednie havi 1,5 doboz mennyiségben, melynek ára dobozonként 2.166 Ft. 2008. március 1-től FLAVON Max Plus roboráló szert is vásárolt havi 13.200 Ft összegben.

Az államilag támogatott gyógyszerek után dobozdíj-, 2007. március 1-től december 31-ig alkalmanként vizitdíj fizetési kötelezettsége is felmerült.

Az Interferon kezelés alatt a fertőzések elkerülése érdekében tömegközlekedési eszközt nem vehetett igénybe a lakása és a kórház, illetve a házi orvosa közötti közlekedésre, ezért személygépkocsival közlekedett. Ebben az időszakban hetente egy-egy alkalommal kellett megjelennie májszakrendelésen az interferon kezelés végett, laboratóriumi vizsgálaton és a házi orvosánál. 2007. május 13-tól fél évig havi 1 alkalommal, ezt követően kéthavonta kellett májbeteg szakrendelésre, laboratóriumi vizsgálatra és a házi orvosához mennie.

A felperes a fenti betegsége miatt 2006. június 25-től 2007. július 24-ig táppénzes állományban volt, mely időszak alatt 476.000 Ft táppénzben részesült.

A felperes 2007. július 25. napjától rokkant-nyugdíjas. Munkaképesség-csökkenését a betegsége miatt 2006. október 3-i vizsgálat alapján az OOSZI véleménye 67 %-ban állapította meg 2006. március 1. napjától véleményezhetően.

A felperes 2007. július 25-től december 31-ig 155.363 Ft, 2008. évben 414.889 Ft, 2009. évben 411.315 Ft rokkant-nyugdíjat kapott.

Rokkant-nyugdíjasként elhelyezkedett a **S.** Vállalatnál, ahol 2008. november-december hónapokban bruttó 75.316 Ft, 2009. évben bruttó 484.994 Ft jövedelmet ért el.

A táppénzre kerülése előtt saját betéti társasága által üzemeltetett presszóban pultosként dolgozott. 2005. évben a rokkant-nyugdíjazása alapjául szolgáló bruttó 680.000 Ft éves jövedelemre tett szert, így a minimálbérrel azonos nagyságrendű bruttó keresettel rendelkezett.

A felperes 2007. január 18. napján benyújtott keresetében kérte kötelezni az alperest 8.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés, és általános kártérítésként 2006. május 2. napjától havi 10.000 Ft járadék megfizetésére az 1972. évi II. törvény 58. §-ának (3) bekezdésére és 22. §-ának (2) bekezdésére, a Ptk. 355. § (1), (3)-(4) bekezdésére alapozva,

figyelemmel a BH. 2000/100., 2005/250. és EBH. 2004/1120. számú jogesetekben foglalt iránymutatásokra is.

Az alperes elévülési kifogásával szemben elsődlegesen arra hivatkozott, hogy károsodása 2005-2006. években következett be, követelése ekkor vált esedékessé, így az elévülés is ekkor kezdődött. Az elévülés nyugvására alapított alperesi védekezéssel szemben hivatkozott arra, hogy noha 2005. novemberétől kezelik a májgondozóban, az igényérvényesítéshez szükséges teljes körű informáltsága csak a májbiopszia eredménye után történt diagnózis felállítást és az alkalmazott kezelésekkel kapcsolatosan megejtett, és általa 2006. június 8-án aláírt betegtájékoztatót és beleegyezési nyilatkozatot követően állt fenn, amely időpontig az igényérvényesítés elévülése nyugodott, és az akadály elhárulása után keresetét 1 éven belül előterjesztette.

Az alperes ellenkérelme elévülés, illetve jogalap hiányában a kereset elutasítására irányult. Elévülési kifogásában hivatkozott arra, hogy a felperes kára a vírusfertőzéssel bekövetkezett, és az elévülés 1974-ben elkezdődött. A felperes személyes előadása szerint is a kezelőorvosaitól kapott tájékoztatás alapján már 2005. novemberében rendelkezett az igényérvényesítéshez szükséges információval, a betegségről, annak mibenlétéről, természetéről, várható kilátásairól, az okozati összefüggés lehetőségéről, és a járadék igényként érvényesített többletkiadásai is már ekkor felmerültek. Ezért az elévülés nyugvása 2005. novemberében befejeződött, és az igény érvényesítés 1 éves határideje eredménytelenül telt el. A járadékigénnyel kapcsolatosan hivatkozott a Ptk. 280. §-ának (3) bekezdésére utalással arra, hogy a 6 hónapnál régebben lejárt és alapos ok nélkül nem érvényesített járadék bírósági úton nem követelhető, a felperes a mulasztását mentő alapos okot nem bizonyított. A nem vagyoni kárigénnyel kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a jogintézményt a magyar jogrendbe a jogalkotó 1978. március 1-jei hatállyal vezette be, és visszamenőleges alkalmazást megengedő szabályozás hiányában a megelőző károkozásra nem vagyoni kárigény nem alapítható.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a felperes keresetét - az alperesi védekezéssel egyetértésben - mind a vagyoni, mind a nem vagyoni kártérítés iránt elutasította.

A Debreceni Ítéltábla a felperes fellebbezése alapján 2008. március 7-én meghozott Pf. II. 20.695/2007/8. számú részítéletével az elsőfokú ítéletnek a nem vagyoni kárigényt elutasító és a felperest perköltségben marasztaló rendelkezését helybenhagyta, míg a vagyoni kárigényt elutasító rendelkezést hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a körben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Az ítéltábla az elsőfokú ítéletnek a vagyoni kár elévülését megállapító álláspontját ugyanis a Legfelsőbb Bíróságnak a HCV vírusfertőzöttség miatt érvényesített kárigény tárgyában hozott, számos közzétett eseti döntésében és az alperes által a perben csatolt törvényességi határozatokban kifejtett álláspontja ismeretében sem osztotta. Az ítéltáblának a hatályon kívül helyezés indokaként kifejtett álláspontja szerint ugyanis a Ptk. 326. §-ának (1) bekezdése és 360. §-ának (1) bekezdése alapján a vagyoni károk a bekövetkezésükkor válnak esedékessé, az elévülésük is ekkor veszi kezdetét. Ezért a Ptk. 355. § (4) bekezdésében meghatározott egyes vagyoni kárnemek (értékcsökkenés, elmaradt vagyoni előny, valamint költségek) bekövetkezése, esedékessé, és ezáltal az elévülés kezdete is differenciáltan vizsgálendő. Kitért arra is, hogy a károsító magatartást nem minden esetben követi a károsodás. Az alperes hivatkozta PK. 51. állásfoglalásban

írtak szerint is ha a károsodás nem követi nyomon a károsító magatartást, hanem később áll be, az elévülést természetesen nem az elkövetéstől, hanem a károsodás bekövetkeztétől kell számítani, mert a kártérítés ebben az időpontban válik esedékessé. Ha a károsult kárának bekövetkeztéről nem tud, és a körülmények folytán arról nem is kell tudnia, az a tudomásszerzésig menthető okból akadályozza a kárigény érvényesítésében, és ez esetben lehet helye a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdésébe foglalt, az elévülés nyugvására vonatkozó rendelkezések alkalmazásának.

Rögzítette, hogy a károkozás és a károsodás - amint azt a Legfelsőbb Bíróság az EBH. 2003/863. számú Elvi Határozatában - és a jelen ítéletábla azonos tárgyú ügyében hozott Pfv. V. 20.090/2006/5. számú felülvizsgálati ítéletében maga is kifejtette - Hepatitis „C” vírusfertőzésnél is időben szétválhat és az elévülés szempontjából azt kell vizsgálni, hogy a folyamatosan fennálló hátrányokozás mikor vezetett a végleges károsodáshoz, a károkozás befejezéséhez. A követelés ugyanis ekkor válik esedékessé, az elévülés ekkor veszi kezdetét.

Kifejtette, hogy a felperes Hepatitis „C” vírusfertőzöttsége és a vér-transzfúzió közötti okozati összefüggés bizonyítottsága esetén a felperes egészségkárosodása és ezáltal az Alkotmány 70/D §-a (1) bekezdésében és a Ptk. 76. §-ában védett, a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez fűződő személyiségi jogának sérelme vitathatatlanul 1974-ben bekövetkezett. Állapota azonban ekkor még kialakulatlan volt tekinthető, a több évtizedes lappangási időre és tünetmentességre, valamint arra is figyelemmel, hogy a HCV vírus okozta aktív májkárosodás nem következik be szükségszerűen mindenkinél, a fertőzés okozta tényleges vagyoni hátrányok a fertőzéskor előre biztosan nem voltak prognosztizálhatóak, azonnali igény érvényesítés esetén a vagyoni kárigénye idő előttinek minősült volna. A még be sem következett vagyoni kárai a vírusnak a szervezetébe kerülésekor ugyanis még nem válhattak esedékessé, a több évtizeddel később, a betegsége miatt ténylegesen bekövetkezett vagyoni károk elévülése a bekövetkezésük előtt nem kezdődhetett el. A felperes az 1974-ben elszenvedett fertőzését követően mintegy 3 évtizedig tünetmentes volt, teljes, korlátozástól mentes életet élt. Betegsége 2005. évre teljesedett ki, ekkorra alakultak ki azok a tünetek és hátrányok, amelyek a korábbi életminőségét visszavonhatatlanul megváltoztatták, és ekkortól kell a gyógyíthatatlan betegség tudatával élnie. Ezért az ítéletábla már a hatályon kívül helyezéskor megállapította, hogy a felperesnek a betegségével összefüggésben 2005. novemberéig vagyoni kára nem merült fel, mert csak ezen időponttól áll rendszeres orvosi kezelés és megfigyelés alatt és javasoltak számára májdiétát, így a keresetében érvényesített, a gyógykezelésével, utazásával és májdiétával kapcsolatos költségei is első ízben ekkor merültek fel. A keresetkiesése pedig 2006. június 25. napjától jelentkezett, előbb a táppénz és az átlagkereset, később a rokkantsági nyugdíja és az átlagkereset különbözetében. A betegsége tüneteinek enyhítésével járó indokolt és szükséges költségekben és a jövedelem-kiesésben megmutatkozó károsodásai olyan vagyoni károk, melyek esedékessége a vírus szervezetébe kerülésekor kizárt. Így a felperes járadék igénye az alperes és általa a perben csatolt Legfelsőbb Bírósági felülvizsgálati ítéletben hivatkozott PK. 52. számú állásfoglalásban kifejtett elvek figyelembe vétele mellett is a költségek, valamint a jövedelem-kiesés első ízben való felmerülésekor vált esedékessé, így az elévülési idő is ettől az időponttól számítandó a járulékkövetelés egészére.

Az ítéletábla kifejtette azt is, hogy az általa nem osztott alperesi jogértelmezés esetén sem következett be az elévülés, mert a felperes a Ptk. 326. §-a (2) bekezdésében megszabott 1

éves határidőn belül a keresetét előterjesztette, az elévülés nyugvása ugyanis csak 2006. január 23. napján szűnt meg. A 2006. január 23-i szakrendeléken állt ugyanis a kezelőorvos rendelkezésére a vírusfertőzöttséget igazoló HCV-RNS vérvizsgálat és a HCV genotípus vizsgálat eredménye. Dr. **S. B.**, Dr. **I.E.** és Dr. **B. J.** vallomása alapján azt állapította meg, hogy ezt megelőzően a felperessel csak a vírusfertőzés gyanúját közölték, és annak beigazolódása esetére tájékoztatták annak a vér-transzfúzióval való lehetséges összefüggéséről, várható hatásairól, kilátásairól. Ezt megelőzően a vírusfertőzöttségére kezelésben sem részesült.

Az új eljárásban az ítéltábla az elsőfokú bíróság feladataként írta elő a vér-transzfúzió és Hepatitis „C” vírusfertőzöttség között az okozati összefüggés, valamint a felmerült költségek és jövedelem-kiesés összecszerűségének vizsgálatát, utalva arra, hogy mindkettő bizonyításának terhe a felperesre hárul.

A megismételt eljárásban a felperes járadék-igényének kezdő időpontját a kereset benyújtásától számított 6 hónapra visszamenőlegesen, 2006. július 18. napjára módosította, és összecszerűségét havi 60.000 Ft-ra felemelte, mely összegű járadék megállapítását általános kártérítés címén kérte a felmerült gyógyszerköltség, vizitdíj, dobozdíj, májdiéta, immunerősítő szerek, májvédő szerek, roboráló szerek, valamint az útiköltség és jövedelem-kiesésre tekintettel.

Az alperes a megismételt eljárásban is kérte a kereset elutasítását. Elsődlegesen elévülési kifogással élt, fenntartva azon jogi álláspontját, hogy az elévülés 1974-ben kezdődött és az 2005. novemberéig nyugodott, melytől számított 1 éven túl terjesztette elő a felperes a keresetét. Másodlagosan az okozati összefüggés és a költségek bizonyíthatóságával védekezett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek kártalanítás címén 15 napon belül 705.200 Ft jövedelem-kiesésből származó összeget, és ennek 2007. október 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 497.660 Ft gyógyszer- és utazási költségéből származó összeget és ennek 2008. április 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2010. január 1. napjától kezdődően havi 21.100 Ft járadékot gyógyszer- és utazási költség címén. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kimondta, hogy a felek az eljárás során felmerült saját perköltségüket maguk viselik, a felperes költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán az állam által előlegezett szakértői díjat és eljárási illetéket az állam viseli. Ítéletének indokolásában az ítéltábla hatályon kívül helyező rendelkezésének indokait összefoglalva megállapította, hogy a vagyoni kártérítési igényvel szemben előterjesztett alperesi elévülési kifogást az ítéltábla részítéletében jogerősen elbírálta akkor, amikor az elévülési kifogást nem tartotta megalapozottnak és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, s az új eljárásban megszabta az elsőfokú bíróság által vizsgálandó és eldöntendő kérdéseket is. Álláspontja szerint az ítéltábla állásfoglalása, döntése a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságot kötötte, ezért az alperesnek a megismételt eljárásban is fenntartott elévülési kifogását az ítéltábla részítéletének indokolásában kifejtettekkel egyező és egyes részleteiben az ítélete indokolásában megismételt indokok alapján alogtalannak találta.

A felperes által csatolt orvosi dokumentumok, az 1974. augusztus 30-án lezajlott műtétben részt vett orvos tanúvallomása, valamint a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján - az EBH. 2003/863. jogeseten kifejtett azon Legfelsőbb Bírósági álláspontot is figyelembe véve, hogy a Hepatitis „C” vírusfertőzés és a vérkészítmény transzfúziója közötti okozati összefüggés jogi fogalmának bizonyítottságához elégséges a bizonyossággal határos valószínűség - az 1974-es transzfúzió és a felperes HCV fertőzöttsége között az okozati összefüggést bizonyítottanak találta, miután a lefolytatott bizonyítási eljárás során nem volt megállapítható más olyan tény, adat, vagy körülmény, ami egyéb fertőző forrást valószínűsített volna. A szakértő véleménye és tárgyalási nyilatkozata alapján bizonyítottanak találta azt is, hogy a felperes egészségkárosodása és munkaképesség-csökkenésének mértéke kizárólagosan a Hepatitis „C” vírus fertőzésének következménye, más betegségei és tünetei abban nem játszottak szerepet.

A felperesnek az e megbetegedésével okozati összefüggésen álló jövedelem-kiesését a Ptk. 357. §-ának (1) bekezdése alapján, a BH. 2004/111. számú jogesetben a Legfelsőbb Bíróság által kifejtetteket is figyelembe véve a minimálbér és nem az azonos vagy hasonló munkát munkaviszony alapján végző személyek átlagkeresete alapján állapította meg, mivel a felperes a keresetveszteségét megelőző évben a minimálbérnek megfelelő havi rendszeres keresetet igazolt. Ezt csökkentette a PK. 35. számú állásfoglalás értelmében a nyugdíjjárulék mértékével, amit 2006-2009. évekre egységesen 8 %-ban vett figyelembe, továbbá a felperes által kézhez kapott havi 36.615 Ft táppénzzel, 2007. július 25-től pedig a rokkant-nyugdíja, és 2008. novemberétől munkaviszonya keretében elért jövedelme összegével. Ennek eredményeként 2006. július 18-tól december 31-ig a felperes jövedelem-kiesését havi 20.885 Ft-ban, összesen 114.868 Ft-ban, 2007. január 1-től július 24-ig havi 23.645 Ft-ban, összesen 160.786 Ft-ban, 2007. július 25-től december 31-ig havi 30.382 Ft-ban, összesen 157.986 Ft-ban, 2008. január 1-től december 31-ig havi 22.630, összesen 271.560 Ft-ban, mindösszesen 705.200 Ft-ban határozta meg. Megállapította, hogy 2009. évben a felperesnek jövedelem-kiesése nem volt, ezért 2009. január 1-től felmerülő jövedelem-kiesésen alapuló járadékigényét elutasította. A tőkésített lejárt járadékkövetelés után a Ptk. 301. §-ának (1) bekezdése alapján a középátlagos időtől rendelkezett az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségéről.

A felperesnek a betegségével felmerült gyógyszerköltségét, doboz- és vizitdíját 2009. július 18-tól 2009. decemberéig mindösszesen 137.180 Ft-ban állapította meg a becsatolt ambuláns lapok, kórházi kezelést igazoló orvosi dokumentációk, a becsatolt igazolások és számlák, valamint a perben beszerzett szakértői vélemény alapján. Igazolt indokolt költségként számolt el a felperes javára 2008. március 1-től 2009. december 31-ig 290.400 Ft-ot FLAVON Max Plus roboráló készítmény költségeként azon indokkal, hogy a felperes a készítmény vásárlását a forgalmazó írásbeli nyilatkozatával igazolta, és a készítmény alkalmazása a perben beszerzett orvosszakértő véleménye alapján indokolt a felperes egészségi állapotának megóvása, továbbromlásának megakadályozása érdekében, figyelemmel arra, hogy a felperes - az ambuláns lapokon több alkalommal rögzítetten is - a betegsége következtében fáradékony.

A felsorolt bizonyítékok alapján megállapította, hogy 2010. januárjától is fennáll a felperes rendszeres gyógyszeres szükségletei közül a Legalon és Isoprinosin gyógyszer használatával kapcsolatos költség, alkalmankénti lázcsillapító költsége, továbbá a roboráló készítmény

költsége mindösszesen havi 20.500 Ft összegben. Ezért 2010. január 1. napjától a felperes folyamatos járadékigényét a gyógyszerköltségből eredően ilyen összegben fogadta el, míg az egyösszegű kártérítési igényét a gyógyszerköltségből adódóan összességében 472.580 Ft-ban határozta meg.

A perbe bevezetett igazságügyi orvosszakértő kiegészítő szakvéleménye alapján tényként állapította meg, hogy az Interferon kezelés 1 éves időszaka alatt a fertőzések elkerülése miatt indokolt volt a felperes részéről a tömegközlekedés igénybevételének mellőzése, és személygépkocsi használata. Megállapította, hogy a felperes által becsatolt ambuláns lapok, a házi orvosi feljegyzések és a laboratóriumi vizsgálatokkal kapcsolatos orvosi dokumentációk alátámasztották azt a felperesi állítást, hogy ezen időszak alatt heti rendszerességgel járt a szakrendelésen, a házi orvosnál és a laboratóriumi kontroll vizsgálatra, melynek alapján megállapította, hogy ebben az időszakban heti 3 alkalommal kellett a betegségével összefüggésben orvosi kezelésre mennie. Helyi ismerete alapján heti háromszor az oda-vissza utat 6 km-ben, havonta 24 km-ben, s az ezzel felmerült költségét 1 éves időszakra 6.000 Ft-ban fogadta el. Megállapította, hogy az Interferon kezelést követően a személygépkocsi használata már nem volt indokolt, a felperes tömegközlekedési eszközt is igénybe vehetett. Ezért az utazási költséget a buszjegy költsége alapján határozta meg az Interferon kezelés megszűnésétől, azaz 2007. május 13-tól 2007. november közepéig havi, 2008. és 2009. évekre kéthavi rendszerességgel, amit a személygépkocsi használat bizonyítékeként figyelembe vett dokumentumok igazoltak, miként azt is, hogy ilyen rendszerességgel egy-egy alkalommal kellett a szakorvosánál, a házi orvosánál és a laboratóriumban megjelennie. 2007. május 13-tól 2009. december 31-ig összesen 25.080 Ft-ban határozta meg a felperesnek a betegségével okozati összefüggésben felmerült utazási többlet költségét, mellyel együtt összességében 497.660 Ft-ban állapította meg a felperes indokolt költségét, amely után a középarányos időtől rendelkezett az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségéről.

Megállapította, hogy a felperes utazási költsége kéthavi kontrollra járásra tekintettel jelenleg is fennáll, ezért a rendszeresen felmerülő havi utazási költséget 600 Ft-ban fogadta el, s a 20.500 Ft-os gyógyszerköltséghez ezt hozzáadva állapította meg az alperes járadékfizetési kötelezettségét 21.100 Ft-ban az indokolt költségek címén.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét megalapozatlannak tartotta. A felperes által előterjesztett immunerősítőkkal kapcsolatos gyógyteák, vitaminok, Béres-csepp, valamint a májvédő diéta költségét nem fogadta el, azon indokkal, hogy e körben a felperes a bizonyítási kötelezettségét nem teljesítette. A beszerzett orvosszakértői vélemény, valamint a meghallgatott orvos tanúk vallomása alapján azt ugyan megállapította, hogy indokolt a májvédő diéta, megállapította annak mibenlétét is, a felperes azonban azt nem bizonyította, hogy a diétának többletköltség-vonzata lenne és milyen összegben. A felperes által indítványozott dietetikus szakértő kirendelését azon indokkal mellőzte, hogy a többletköltségek összege elsősorban nem szak-, hanem ténykérdés, s hogy a felperesnek milyen jellegű ételeket kell fogyasztani, az szakértői bizonyítás nélkül is a tanúvallomásokból megállapítható volt. Hasonló indokokkal mellőzte a felperes által indítványozott gyógyszerész szakértő kirendelését is.

A Ptk. 359. §-át és a PK. 44. számú állásfoglalást alkalmazva rögzítette, hogy a kártalanítás mértékét nem általános kártérítésként, hanem a ténylegesen felmerült és igazolt költségek

és jövedelem-kiesés alapján határozta meg a Ptk. 355. §-a és 357. §- alkalmazásával, mivel a kártalanítás mértékénekösszagszerűsége pontosan kiszámítható és megállapítható volt.

Megállapította, hogy a felperes a kártalanítási igényének jogalapját tekintve pernyertes,összagszerűségét tekintve részben pernyertes, a felek pervesztességének-pernyertességének arányát 50-50 %-ban határozta meg, s a Pp. 81. §-ának (1) bekezdését alkalmazva rendelkezett akként, hogy a felek a saját perköltségük viselésére kötelesek.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezéssel, a felperes a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezéssel szemben csatlakozó fellebbezéssel élt.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete mind az elévülés, mind pedig azösszagszerűség kérdésében teljes mértékben megalapozatlan. A fellebbezése indoklásában kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott ugyan az elévülés Ptk-beli szabályaira és a Legfelsőbb Bíróság PK. 51. számú állásfoglalásában kifejtettek, azokból azonban mind korábban az ítéltábla, mind a hatályon kívül helyezés során adott iránymutatás alapján a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság téves jogi következtetést vont le. A kártérítésnek a fellebbezésében pontosan idézett Ptk-beli szabályozásával ugyanis álláspontja szerint nem fér össze olyan jogértelmezés, hogy ha a károsodás ténye csak később derült ki, az elévülést attól az időponttól kell számítani, amikor a károsult tudomást szerzett a károsodásról. Álláspontja szerint a felperes károsodása - amennyiben elfogadnánk a szakvélemény megállapításait az okozati összefüggések tekintetében - már a fertőzött vér szervezetbe jutásával, azaz 1974-ben bekövetkezett, ehhez képest követelése elévülést megszakító körülmény hiányában 1979-ben elévült. Ezért a felperes a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése alapján igényét jogszerűen azon időponttól számított 1 éven belül érvényesíthette volna, a járadékkövetelése akkor vált áthárítóvá, annak érvényesíthetősége akkor következett be, amikor első ízben vezetett a betegsége a többletkiadások miatti károsodásra. Ettől kezdődően a járadékkövetelés egészére, tehát a jövőben lejáró részletekre vonatkozóan is egységesen, és nem külön-külön elkezdődött a Ptk. 326. §-a (1) bekezdése szerinti 1 éves igényérvényesítési határidő. A felperes betegségének diagnosztizálása 2005. novemberében történt meg, saját előadása szerint is ezen időponttól kezdve a betegségéhez igazodó életmódot folytat. Igénye érvényesítéséhez nem volt szükség a betegségével kapcsolatos teljes körű tájékoztatásra, mert a vírusfertőzöttségének megállapításakor maga döntött a többletkiadásokkal járó életmód-változtatásról, amint azt a Legfelsőbb Bíróság is kifejtette az előkészítő iratához mellékelt felülvizsgálati ítéletében. Jogszabálysértő és az elsőfokú bíróság következetes ítélezési gyakorlatával ellentétes mind az ítéltábla részítéletében, mind pedig az annak alapján meghozott, a jelen fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletben az elévüléssel kapcsolatban kifejtett jogi álláspont. A részítéletnek a hatályon kívül helyező rendelkezése indokolása anyagi jogerővel nem bír, ezért az elsőfokú bíróságnak valamennyi, a felperes által érvényesített igény vonatkozásában külön-külön vizsgálnia kellett volna azok felmerülését és az alperes által előterjesztett elévülési kifogásra figyelemmel állást kellett volna foglalnia abban a kérdésben, hogy azokat a felperes az 1 éves jogvesztő határidő alatt érvényesítette-e, avagy követelése elévült.

A diétával járó költségigénnyel kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a felperes 2005. novembere óta tart diétát, ezért az 1 éves igényérvényesítési határidő innen számítandó, amit nem befolyásol az ítéletablának a hatályon kívül helyezésakor tett azon iratellenes megállapítása, hogy a felperes számára a diétát nem vírusfertőzöttsége, hanem az eltérő májértékek miatt javasolták. Az orvosi iratok szerint a diétát a felperes kezelőorvosa, Dr. **S. B.** írta elő a 2005. november 9-i ambuláns kezelés alkalmával, azzal, hogy egyidejűleg a Hepatitis vírusszerológiát is elrendelte. A felperes HCV fertőzését a 2005. november 10-i lelet igazolta, és a felperes előtt a HCV fertőzöttségének ténye már 2005. november 21-én ismert volt. Ezen adatok összevetéséből pedig következik, hogy a felperes számára már ebben az időpontban világossá vált, hogy májenzim értékeinek emelkedését a HCV vírus okozza, így a diéta folytatására fertőzöttségével összefüggésben van szükség. Ezen túlmenően a felperes nem bizonyította, hogy havonta milyen költsége merült fel. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság indokolatlanul utasította el a dietetikai szakértő kirendelésére vonatkozó felperesi bizonyítási indítványt, a szakértő ugyanis nemcsak a tápanyag összetételére, hanem azok összegére is személyre szabott étrend alapján nyilatkozni tudott volna. Így a szakértő kirendelésével tisztázható lett volna az is, hogy a májkímélő diéta mellett minden egyéb roboráló készítmény alkalmazása - következésképpen a FLAVON Max Plus szedése is - felesleges, mert a jól megválasztott étrenddel megfelelő mennyiségű vitamin és ásványi anyag kerül az ember szervezetébe, így módon a roboráló készítmény költségének megítélése is jogszerűtlen. Nem ad alapot az igény érvényesítési határidő kitolódására az sem, hogy a felperes időről-időre más jellegű és összetételű, eltérő megnevezésű roboráló készítményeket szed. A FLAVON Max Plus is egy ilyen roboráló készítmény, amit az elsőfokú bíróság más roboráló szerekkel szemben elfogadott, anélkül, hogy annak indokát adta volna. Az általa hivatkozott szakértői vélemény ugyanis a FLAVON Max Plus készítményre nem tartalmaz semmilyen megállapítást.

A felperes gyógyszerekkel kapcsolatos költségei ugyancsak 2005. november 5-i időponttól kezdődően merültek fel, a kezelőorvosa ekkor írta elő számára a Legalon szedését, amelyet a felperes azóta is folyamatosan szed, így ezzel kapcsolatos igénye is elévült. Az egyéb gyógyszerekkel kapcsolatos költsége ugyancsak elévült, hisz ezen időponttól kezdődően tisztában volt azzal, hogy más gyógyszerek szedése - így például fájdalom- és lázcsillapítók - is indokoltá válhat, s az eltérő megnevezésű gyógyszerek szedése nem szolgáltat alapot az igény érvényesítési határidő meghosszabbodására. Az elsőfokú bíróság által megítélt dobozdíj, vizitdíj, immunerősítő szerekkel kapcsolatos kereset is csak legkorábban 2007. november 26. napjától vehető figyelembe, amikor fellebbezésében már utalt ilyen költségek felmerülésére. Az elsőfokú bíróság megállapítása és a felperes tényállítása szerint is ezen költségei 2006. július 18. napjától állnak fenn, azaz az 1 éves igényérvényesítési határidő ekkor kezdődött meg, és 2007. július 18-án letelt, az ezt követően előterjesztett keresete elévült.

Az utazási költségek megítélése tekintetében is megalapozatlan az elsőfokú ítélet. Az elsőfokú bíróság ténymegállapításával ellentétben ugyanis a felperesnek nemcsak az Interferon kezelés tartama alatt és azt követően, azaz 2006. júniusától kezdődően, hanem rendszeres kontroll és egyéb vizsgálatokkal összefüggésben már 2005. novemberétől kezdődően felmerült az utazással kapcsolatban költsége, amit az ambuláns lapok is igazolnak, így ténylegesen az elévülés nyugvásának befejezése szempontjából 2005. november 9. napja veendő figyelembe, ezért ezen igénye érvényesítésével is elkészt. Ezen

túlmenően a bíróság tévesen vett figyelembe heti 3 alkalmat a kezelések időtartamára, tekintettel arra, hogy a laborvizsgálatok végzésének helye és dátuma megegyezik az ambuláns lapokon szereplő kontroll vizsgálatok helyével és időpontjával, így kizárólag a házi orvos, illetőleg a szakrendelő lakóhelytől való távolság hetente legfeljebb 2 alkalommal vehető figyelembe, amely éves szinten 3840 Ft költséggel járhat. Az elsőfokú bíróság indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta az alperes azon védekezését, hogy a társadalombiztosítás indokolt esetben az utazással kapcsolatos költségeket megtéríti a kísérő részére is, így a gépkocsi használatával felmerülő költségek nem háríthatóak át az alperesre. A Ptk. 356. §-ának (2) bekezdése szerint ugyanis a balesetből eredő munkaképtelenség vagy munkaképesség-csökkenés esetében járadékként az elmaradt keresetnek (jövedelemnek) a társadalombiztosítási ellátásokkal csökkentett összegét kell megtéríteni. Ezt az elvet megfelelően alkalmazni kell valamennyi társadalombiztosításból megtérülő ellátásra, így a költségtérítéssel kapcsolatban is, hisz annak szigorú elszámolási körülményei vannak, a társadalombiztosítás számára a szakorvos által kiállított úti-rendelvénnel igazolni kell a költségek felmerülését. Az erre vonatkozó részletszabályokat kötelező jelleggel az 1997. évi LXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Kormányrendelet 11. §-a tartalmazza. Az ezzel kapcsolatos alperesi kifogást az elsőfokú bíróság érdemben nem vizsgálta, ezért ítélete mind a múlt, mind a jövőre vonatkozóan megalapozatlan. Az Interferon kezelés befejezését követő időtartamra nézve pedig a felperes nem bizonyította, hogy valóban tömegközlekedési eszközt vett igénybe a rendelőintézet felkeresésekor, mely bizonyítás szükségességét az indokolja, hogy az 1 km-es távolság könnyedén megtehető közlekedési eszköz igénybevétele nélkül is.

Az elsőfokú bíróság tévesen hagyta figyelmen kívül az alperes elévülési kifogását a keresetvesztéssel kapcsolatban is. A felperes keresetvesztése elsőként a táppénz és a korábbi keresménye közötti különbség révén 2006. június 25-től merült fel, a keresetét azonban csak a megelőző eljárásban meghozott ítélet elleni fellebbezésében, 2007. november 26. napján, tehát jóval az 1 éves igényérvényesítési határidő lejártát követően terjesztette elő. A felperes 67 %-os munkaképesség-csökkenését az OOSZI már 2006. október 3-án megállapította, így a felperes keresete ezen időponthoz viszonyítva is határidőn túl érkezett.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a per érdemében helyes ténybeli és jogi indokai alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes perköltségben marasztalását kérte.

Csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését kérte megváltoztatni, és a felperes javára az alperest perköltség fizetésére kötelezni. Indokként előadta, hogy a gyógyszer- és járadékköltség címén javára a jövőre nézve az elsőfokú bíróság 21.100 Ft járadékot ítélt meg, s bár a jövedelem-kiesésre alapított járadékigényét a jövőre nézve elutasította, elmaradt bérként az alperest 705.200 Ft összegben marasztalta. Így álláspontja szerint nemcsak a jogalap, hanem a vagyoni kára összegszerűségében is 100 %-ban pernyertes lett.

Az ítéletábrla a fellebbezéseket a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, s a keresetet részben elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette.

A fellebbezések közül az alperes fellebbezését találta részben, a marasztalás összecszerúsége tekintetében alaposnak a fellebbezésben kifejtettekről eltérő indokok alapján, az alábbiak szerint:

Az alperes a megelőző fellebbezéséhez híven a megismételt eljárásban sem vitatta, hogy az 1972. évi II. törvény 58. §-ának (3) bekezdése alapján kártalanítási kötelezettsége kiterjed a HCV vírusfertőzött vérkészítmény okozta egészségkárosodásra, illetve a beteget amiatt ért vagyoni és nem vagyoni hátrányokra, feltéve, hogy az e törvény 22. §-ának (2) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Ptk-beli igényérvényesítési feltételek adottak. E feltételek közül az alperes az okozati összefüggés és a kár összecszerúségének bizonyítottságát, valamint az igényérvényesítési határidő megtartottságát vitatta, amely védekezését - eltérő hangsúllyal és részletezettséggel ugyan - a jelen fellebbezésében is fenntartotta.

Az alperes a fellebbezésében az oksági kapcsolat bizonyítatlanságára az ítékezés alapjául elfogadott orvosszakértői véleménnyel szembeni kétségének a feltételes, bizonytalan megfogalmazásán kívül (fellebbezése 2. oldala utolsó és 3. oldala első mondatában) más indokot nem hozott fel. Az elsőfokú eljárásban azon túl, hogy a kiegészített orvosszakértői véleményt, annak az alperes kérdéseire adott válaszait nem fogadta el (32. és 60. sorszám), a tárgyalás berekesztésére történt figyelmeztetést követően további bizonyítási indítványa nem volt (63. sorszám), fellebbezésében az okozati összefüggés kérdésében az elsőfokú bíróság mérlegelésével szemben érdemi kifogással nem élt. A Pp. 182. § (3) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól mentes orvosszakértői véleménnyel való alperesi egyetértés hiánya pedig önmagában az elsőfokú bíróságnak az oksági kapcsolat bizonyítottságát megállapító álláspontjának megalapozottságát nem kérdőjelezi meg. Az ítélet tábla osztotta az elsőfokú bíróság rendelkezésére állt bizonyítékoknak az ítélet indokolásában kellő részletességgel megokolt mérlegelését. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-a (1) bekezdésének megfelelő megalapozott mérlegelése eredményeként, ítéletének helyes ténybeli és jogi indokai alapján megalapozottan állapította meg, hogy a felperes Hepatitis „C” vírusfertőzöttsége és az 1974-ben kapott vér-transzfúziója között a bizonyossággal határos valószínűséggel az oksági kapcsolat megállapítható, és hogy a perben érvényesített, az elsőfokú bíróság által megalapozottnak ítélt vagyoni kárai kizárólagosan a HCV vírusfertőzés okozta egészségkárosodása és munkaképesség-csökkenése következményei.

Valóban fennálló, ám az elévülési határidőben történt igényérvényesítés elsőfokú ítéleti megállapításának érdemi megalapozottságát nem befolyásoló tévedése az elsőfokú bíróságnak az elévülés kérdésében az ítélet tábla részítéletében kifejtett jogi álláspont anyagi jogi kötő erejének megállapítása. A Pp. 252. §-a, a 213. § (2) bekezdése és a 239. § alapján a másodfokú eljárásban is alkalmazandó Pp. 212. § (2) bekezdése, valamint a 229. § (1) bekezdése együttes értelmezéséből következően ugyanis anyagi jogerő a részítéletnek csak a felperes nem vagyoni kárigényét elbíráló rendelkezésének tulajdonítható, a vagyoni kárigényt elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést hatályon kívül helyező és e körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasító másodfokú döntés végzés jellegét a részítéletbe foglalása nem változtatta meg. Következésképpen az ítélet táblának az elévülés kérdésében kifejtett jogi

álláspontja sem az elsőfokú bíróságra, sem a felekre anyagi jogi kötőerővel nem bírt. A Pp. 252. §-a (4) bekezdése alapján a hatályon kívül helyező végzés az elsőfokú bíróságot csak annyiban köti, hogy köteles a másodfokú bíróságnak az új eljárásra adott utasításait teljesíteni, érdemi döntését azonban saját meggyőződése szerint hozhatja meg. Adott esetben ez annyit jelentett, hogy az elsőfokú bíróság - az elévülést illető jogi álláspontjától függetlenül - köteles volt a felperes vagyoni kárigényéről érdemben tárgyalni, az érdemi elbírálást megalapozó bizonyítási eljárás szükségességéről az okozati összefüggésre és az összepszerúségre is kiterjedően a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően a feleket tájékoztatni, a megalapozott döntéshez szükséges, a felek által indítványozott bizonyítás elrendeléséről vagy annak mellőzéséről határozni. Mind az elévülésről, mind az okozati összefüggésről és az összepszerúségről azonban meggyőződése szerint határozhatott. Döntési szabadságát a felperes vagyoni kárigényéről eljárásjogilag az ítéletablának a hatályon kívül helyezéséskor kifejtett jogi álláspontja nem korlátozta, az új eljárásra adott utasítást teljesítve szabadon dönthetett az elévülés kérdésében elfoglalt saját korábbi jogi álláspontja teljes vagy részleges fenntartásáról, avagy az ítéletábla álláspontjával való teljes vagy részleges azonosulásról.

Az ítéletábla az elévüléssel kapcsolatosan a jelen ítélet tényállási részében összefoglalt, korábban kifejtett jogi álláspontját - indokaira, közte a tudomásszerzés időpontjára is kiterjedően - annak megismétlését mellőzve fenntartotta, azt csak annyiban helyesbítette, hogy a felperes HCV vírussal megfertőződése olyan véletlen szerencsétlenségnek minősül, ami kimeríti a baleset fogalmát (Lásd: Magyar nyelv értelmező szótára), ezért az életfenntartást biztosító, tehát a jövedelempótló járadék érvényesítésére irányadó a Ptk. 280. §-ának (3) bekezdése is.

A döntésnél alkalmazandó joganyag behatárolásában, tartalmának interpretálásában az alperes és a bíróság között véleménykülönbség nem volt, a nézetkülönbség eredője az elévülés szempontjából releváns egyes fogalmak értelmezésbeli különbözősége.

Az ítéletábla szerint különbséget kell tenni a káresemény és a károsodás között. A **káresemény** alatt a vagyoni, nem vagyoni hátrányt okozó cselekmény, esemény, a károsodáshoz vezető folyamat értendő, a **károsodás** pedig azt a tényt, folyamatot jelenti, hogy valaki vagyoni, vagy nem vagyoni hátrányt szenvedett.

A vagyoni kár a károsult vagyonában beállt értékcsökkenés, az elmaradt vagyoni előny és az a költség, ami a károsultat ért hátrány csökkentéséhez szükséges. (Ptk. 355. § (4) bekezdés.)

A fertőzött vérnek a felperes szervezetébe juttatása még csak a káreseményt és nem a felperes károsodását jelentette, a felperes károsodása az ezen káreseménnyel okozati összefüggésben őt ért nem vagyoni és vagyoni hátrányok összessége, amit a kártérítésre vonatkozó Ptk-beli szabályok korlátai között háríthat át az alperesre.

Az e szabályokhoz, illetőleg a hozzájuk kapcsolódó PK. állásfoglalásokhoz fűződő számos magyarázat, így többek között Dr. Petrik Ferenc: „Kártérítési jog az élet, testi épség, egészség megsértésével szerződésen kívül okozott károk megtérítése” címen a HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2002. kiadásában megjelent könyvének II. fejezete 8. pontjában, valamint XII. és XIII. fejezetében írtak szerint a kár minden olyan hátrány, amely valakit valamely károsító esemény folytán személyében vagy vagyonában ér.

A **vagyoni kár** a ténylegesen felmerült kár és az elmaradt vagyoni előny. A felmerült kár körébe kell vonni azokat a költségeket és kiadásokat is, amelyek a károsultat ért hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükségesek.

A vagyon értékcsökkenése a vagyonnak olyan értékvesztése, amely megnyilvánulhat egy dolog értékcsökkenésében, a munkaerő hasznosítási lehetőségének korlátozásában, vagy a vagyon értékteremtő képességének csökkenésében. Az értékcsökkenés a károsult vagyonában beálló negatív egyenlegű változás, használati értékének csökkenése vagy más vagyoni hátrány.

Az **elmaradt vagyoni előny** a károsultnál kimutatható jövedelem-kiesés, továbbá a vagyon hozadékának elmaradása, az értéktermelő (értéknövelő) képesség elvesztése. Az elmaradt vagyoni előnynek az az elvi közgazdasági alapja, hogy mind a munkaerő, mind a tárgyi vagyon természeténél fogva értéktermelésre (értéknövelésre) képes. Ha a károkozó magatartás folytán ezt a képességét elveszti, az értéknövekedés elmaradásával éri kár a károsultat. A munkaképesség-csökkenésével összefüggésben a jövedelem-kiesés mértéke jelenti a kárt. A keresetvesztesség összegének megállapításakor fel kell tární, hogy a károkozó eseménnyel okozati összefüggésben áll-e a károsult jövedelmének csökkenése, illetőleg a károsító esemény milyen mértékben volt oka a jövedelem csökkenésének.

A testi épség, egészség sérelmével összefüggő **költség** a károsult olyan kiadása, amely nem a károkozással közvetlen kapcsolatban merül fel, nem értékcsökkenésben vagy elmaradt vagyoni előnyben jelentkezik, hanem a károkozó magatartás folytán később keletkezik. Olyan kiadás, amely a károsultat ért hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Az elmaradt vagyoni előny, az indokoltan felmerült költségek és kiadások a károsult oldalán egységesen jelentik a vagyoni hátrányt, azaz a kárt.

A kár beállhat egyszerre, de jelentkezhet folyamatosan is. Az utóbbi esetben a károsodás mértéke pozitív és negatív irányban is változhat, s ez a körülmény - járadékfizetés esetén - kihatással lesz a járadék összegszerűségére is. A járadék lényege a jövőbeliség és az ismétlődő rendszeresség, a tartalmát jelentő kár lehet a károsult elmaradt haszna (jövedelme), valamint lehet rendszeresen visszatérő költség is. A Ptk. 355. §-ának (3) bekezdése ugyan leszűkíti a járadék fogalmát, amikor annak célját a károsult tartásában, illetőleg tartásának kiegészítésében jelöli meg. A bírói gyakorlat azonban túllépett ezen az értelmezésen és tartáson kívüli célra is megítéli a járadékot. Ennek megfelelően a bírói gyakorlat a járadék két formáját ismeri, úgy, mint a **költségalapú járadékot**, amely a károkozással kapcsolatos állapotváltozással együtt járó többletköltség fedezésére szolgál (gyógyszerköltség, közlekedési költség, stb.), valamint a **jövedelempótló járadékot**, amely a károkozás folytán kieső jövedelem pótlására szolgál.

A nem vagyoni kár esetén a kár hagyományos értelmű alkalmazása fogalmilag kizárt. Azt a jogsértés nyomán beállott emberi helyzetet, állapotot jelöli, amelyre már a „kár” fogalma nem használható. A nem vagyoni kár a személyiségi jog megsértése következtében az emberi személyiség testi, vagy lelki életminőségének hátrányos megváltozása. Ez kifejeződhet testi változásokban, lelki változásokban, környezeti változásokban és az élet lehetőségek változásában.

A Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése alapján a kártérítés a károsodás bekövetkezésekor esedékes, vagyis vagyoni kár esetén a vagyonsökkenés vagy elmaradt haszn bekövetkezésekor, illetőleg a költségek felmerülésekor. Nem vagyoni kár esetében kérdéses, hogy milyen időpontot kell a „károsodás bekövetkezésének” tekinteni. Petrik

Ferenc véleménye szerint ez az egészségkárosodás időpontja, amely nem esik egybe szükségképpen a káresemény időpontjával. Bekövetkezhet a baleset időpontjában, de lehet az az időpont is, amikor a személyiség életminőségének csökkenése (a nem vagyoni hátrány) megtörtént. A nem vagyoni károsodás bekövetkezte (az életminőség csökkenése) akkor is megállapítható, ha a meglévő hátrányos állapot tovább súlyosbodik.

A Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése és 326. §-a, valamint a PK. 51. számú állásfoglalásban írtak együttes értelme szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékessé válik, és az elévülés ekkor veszi kezdetét akkor is, ha a károsult a kárának bekövetkeztéről nem tud, és a körülmények olyanak (pl. a károsult vagyontárgy máshol van), hogy arról nem is kell tudnia. A tudomásszerzésig ez menthető okból akadályozza a károsultat követelése érvényesítésében és a Ptk. 326. §-a (2) bekezdésének, az az elévülés nyugvására vonatkozó szabályok alkalmazásának lehet helye.

A PK. 52. számú állásfoglalás szerint a baleseti járadékkövetelés elévülése a követelés egészére (tehát a jövőben lejáró részletekre) is egységesen akkor kezdődik, amikor a baleset folytán bekövetkezett munkaképesség-csökkenés, illetve munkaképtelenség első ízben vezetett keresetvesztésben (jövedelem-kiesésben) megmutatkozó károsodásra. Az egyes járadékrészleteknek tehát külön elévülési idejük nincs. A létfenntartást szolgáló egyes járadékrészletek azonban az elévülési határidőn belül is csak a Ptk. 280. §-a (3) bekezdésében meghatározott korlátok között érvényesíthetők bírósági úton, azaz a 6 hónapnál régebben lejárt és alapos ok nélkül nem érvényesített részleteket bírósági úton a károsult többé nem érvényesítheti.

A részítélet indokolásában és a fentebb kifejtettek alapján az ítélőtábla változatlan álláspontja szerint 1974-ben a vér-transzfúzióval a felperes HCV vírusfertőzöttséget szenvedett, ami kizárólagosan magát a káreseményt, a baleset elszenvedését jelenti. E káreseménnyel, balesettel okozati összefüggésben azonban vagyon károsodása sem ekkor, sem mintegy 30 évig nem volt. Vírusfertőzöttsége 2005. évet megelőzően megbetegedést nála nem okozott, munkaerejét, a felperes értéktermelésre képességét nem korlátozta, vírusfertőzöttségével okozati összefüggésben költsége, kiadása nem merült fel. Ezért vagyoni kára elévülési idejének folyása sem kezdődhetett meg a vagyoni kárai (jövedelem-kiesése, költségei, kiadásai) felmerülése, azaz a vagyoni kára bekövetkezte előtt. Csak bekövetkezett kár elévülési ideje nyugodhat akkor, ha a károsultnak nincs tudomása arról, hogy őt vagyoni kár érte, amely nyugvás akkor szakad meg, ha a károsult tudomást szerez a vagyoni károsodása tényéről. A keresetben érvényesített vagyoni kártételek elévülését illetően jogilag teljesen irreleváns az, hogy a felperesnek a vagyoni kára (kereset-kiesése, költségei) felmerülése előtt nem volt tudomása arról, hogy HCV vírusfertőzött, amely bizonytalan időben és nem szükségszerűen a bekövetkezett megbetegedéséhez, munkaképességének elvesztéséhez, jövedelem-kieséshez és többletköltségekhez vezethet. A vagyoni károsodás lehetőségéről és a vagyoni károsodás tényéről nem tudás között lényegi különbség, hogy csak az utóbbi minősül jogi ténynek. A károsodás veszélye nem azonos a károsodás tényével. A jogalkotó csak a már ténylegesen létező vagyoni kár bírósági úton érvényesítésére ad lehetőséget, a kár bekövetkezésétől számított 5 éves elévülési időn belül. Az elévülés nyugvásának szabálya is csak ekkor érvényesülhetnek. A jövőben bekövetkező vagyoni kár bírósági érvényesítése csak járadékigény esetében lehetséges, amikor is a Pk. 52. számú állásfoglalásban írtak szerint az elévülés akkor veszi kezdetét és pedig a járadék követelés egészére, tehát a jövőben bekövetkező jövedelem

kiesésre és rendszeres költségre is, amikor a munkaképesség csökkenés illetőleg munkaképtelenség első ízben vezet a keresetkiesésben, költségben megmutatkozó vagyoni hátrányra. Nem változtat ezen az sem, hogy a kártérítési összeget a károsodás folyamatosságára tekintettel időszakonként járadék alakjában és nem egy összegben kell megfizetni.

Az elévülési határidő pedig 5 és nem 1 év. Az 1 éves határidőn belüli igényérvényesítés csak akkor jöhet szóba, ha az anyagi kár bekövetkeztétől számított 5 éves elévülési idő a jogosultnak nem felróható menthető okból igényérvényesítés nélkül telt el, s amikor a károsodásról tudomást szerez 1 éven belül igényét az 5 év eltelte ellenére is érvényesítheti. A Pk. 52. számú állásfoglalás indokolása kifejezetten is tartalmazza, hogy a kártérítési igény keletkezéséhez nem elegendő a jogsértő magatartás, hanem ehhez az is szükséges, hogy a jogsértő magatartással okozati összefüggésben kár következzen be. Amíg tehát károsodás nem történt, addig nem keletkezik kártérítési igény sem, az ezt megalapozó tényállás a kár bekövetkeztével válik teljessé. Mindezekből pedig okszerűen adódik az ítélőtábla azon jogi álláspontja, hogy adott esetben a jogsértő magatartás a vírusfertőzött vérnek a felperes szervezetébe juttatása, ami vagyoni kártérítési igényt önmagában nem keletkeztetett, a kártérítési igényt megalapozó tényállás a felperes költségeinek első ízbeni felmerülésekor és a jövedelem-kiesése első ízbeni felmerülésekor vált teljessé, mert a vagyoni károsodása ekkor következett be, s az elévülési idő is ekkor vette kezdetét, ezt megelőzően az elévülés nyúvására szó nem lehet.

A felperesnek a keresetben érvényesített költségei a betegségével okozati összefüggésben 2005. novemberétől merültek fel, és azokat az 5 éves elévülési időn belül érvényesítette. Az alperes a Ptk. 280. § (3) bekezdésére alapított elévülési kifogását a megismételt eljárásban, miként a fellebbezésében is már nem tartotta fenn, miután a felperes a járadék igényének kezdő időpontját a megismételt eljárásban a keresetlevele 2007. január 18-i benyújtásától visszafelé számított 6 hónapban, azaz 2006. július 18. napjában jelölte meg, az alperes - miként a fellebbezésében - úgy az elsőfokú eljárásban is már csak az 1 éves elévülési határidő elmulasztására hivatkozott. A Ptk. 280. §-a (3) bekezdése szerinti igényérvényesítési határidő is elévülési jellegű, azt a bíróság hivatalból nem veheti figyelembe, s az ítélőtábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 215. §-a alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátait még a járadék igény elévülése esetén sem léphette volna túl. Ezért csupán megjegyzésként utal arra, hogy a Ptk. 280. §-a (3) bekezdése szerint is speciális elévülési idő eleve csak az életfenntartást biztosító járadékokra vonatkozik, a költségalapú járadék igények érvényesítésének az 5 éves elévülési időn belül ilyen korlátozása nincs. Így a felperes valamennyi költségigényét az elévülési időn belül érvényesítette, s annak összecszerűségéről is - indokaira is kiterjedően - megalapozottan döntött az elsőfokú bíróság.

Az alperes dietetikus szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítvánnyal nem élt, a tárgyalás berekesztésére történt figyelmeztetést követően bizonyítási indítványa nem volt. A fellebbezésben hivatkozott álláspontját a FLAVON MAX Plusz roboráló készítmény indokolatlanságát illetően az első fokú eljárásban is előadta, amellyel szemben az elsőfokú bíróság a készítmény alkalmazásának indokoltságát kellően megokoltan megalapozottan állapította meg az orvos szakértői véleményre és ambuláns lapok tartalmára hagyatkozva,

és az összecszerűség bizonyítottságát is helytállóan fogadta el a forgalmazó nyilatkozata alapján.

Az utazási költség felmerüléséről, azok gyakoriságáról, valamint összegéről is helytálló indokai alapján ugyancsak megalapozottan határozott. A becsatolt ambuláns lapok és laborleletek tartalma alapján az ítéltábla megállapította, hogy a máj szakrendelés kontroll- és a laborvizsgálatok ugyan egyazon intézményben, de nem azonos napon történtek. Az ambuláns lapokon a kezelőorvos minden alkalommal a következő kontroll időpontját laboreredménnyel rendelte el, s mind a laborleletek, mind a következő kontrollvizsgálatról készült ambuláns lapok tartalma alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a laborvizsgálatok időpontja a kontrollvizsgálatok időpontját minden alkalommal néhány nappal megelőzte.

Az alperes nem bizonyította, hogy a felperes utazási költségtérítésben részesült volna a társadalombiztosítási ellátás keretében, ezért legfeljebb a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztására alapítva (Ptk. 340. § (1) bekezdés) hivatkozhatna az utazási költségek csökkentésére annak bizonyítottsága esetén, hogy a felperest az utazási költségtérítés megillette volna, s azt neki felróhatóan nem vette igénybe. Az alperesnek azonban ilyen hivatkozása nem volt, erre irányuló bizonyítási indítvánnyal sem élt. Az 1997. évi LXXIII. tv. (Ebtv.) 22. §-ának (7) bekezdése szerint pedig a helyi közlekedési eszköz igénybevételéhez támogatás egyébként sem jár.

Amint arra az ítéltábla korábban már utalt, a jövedelempótló járadékigény jogérvényesítési idejére az 5 éves általános elévülési időn belül irányadó a Ptk. 280. §-a (3) bekezdése is, mely törvényi szabályozás tartalmából következően e 6 hónapos határidő elévülési jellegű, aminek elteltét a bíróság a kötelezett kérelmére veheti figyelembe, és az alperesnek a megismételt eljárásban és a fellebbezésben ilyen elévülési kifogása már nem volt. Ezért csak a teljesség igénye miatt utal az ítéltábla arra, hogy az alábbiak miatt nem osztotta az alperes azon fellebbezési tényállítását, hogy a felperes a jövedelempótló járadékigényét az alapeljárásban csak a 2007. november 26-án benyújtott fellebbezésében terjesztette volna elő elsőként.

A felperes keresőképtelensége 2006. június 25-én vezetett első ízben a táppénz és átlagkeresete közötti különbségben jelentkező jövedelem-kiesésre, jövedelempótló járadék igényének elévülése e nappal vette kezdetét. A felperes 2007. január 18-án előterjesztett írásbeli keresetében a 10 000 forint járadékot általános kártérítésként igényelte, anélkül, hogy részletezte volna milyen címen igényel járadékot. Járadékigénye jogalapját azonban mindvégig a Ptk. 355. §-nak (3) bekezdésében jelölte meg, s hangsúlyozottan kiemelte annak tartáspótló illetőleg tartás-kiegészítő jellegét. Az elsőfokú bíróságnak a járadékigény alapjának kidolgozására irányuló kötelezése teljesítésekor is a jogalap megjelölésekor hasonlóképpen járt el, ugyanakkor szövegesen a gyógyszer, a gyógyteák, és a májkímélő étrend költségeit részletezte csak, annak havi összegét 19 800 forintban jelölte meg, keresetét azonban - az elsőfokú ítélet indokolásától eltérően - ezen összegre sem ekkor, sem később nem emelte fel. (7. és 20. sor), a költségekre szakértő kirendelését kérte, a későbbiekben pedig gyógyszer számlákat csatolt. Már írásbeli keresetében is hivatkozott ugyanakkor arra, hogy munkát végezni nem tud, keresőképtelensége miatt jövedelem-

kiesése van, és rokkantnyugdíjazásakor annak tényét, időpontját és rokkantnyugdíja összegét is bejelentette, csatolta az erről szóló határozatot. Előadta, hogy az állapota rosszabbodott, a nyugdíjából megélni nem tud, abból a költségeit fedezni nem tudja (18. sorszám).

Elhangzott továbbá részéről, hogy utazási költsége is felmerült, ennek gyakoritását, összecszerűségét szintén nem jelölte meg. A felperesi képviselő pervitelét mind az alap, mind a megismételt eljárásban az jellemezte, hogy a járadék igénye alapját összecszerűen nem dolgozta ki, hivatkozva arra, hogy az összeg változó jellege miatt az nem lehetséges, hangsúlyozta, hogy a járadék-igényét általános kártérítésként terjesztette elő. Az alapeljárásban az ítélethozatalt megelőző tárgyaláson (20. sorszámú jegyzőkönyv) a bíróság kérdésére ezen álláspontját hangsúlyozottan megismételte, s a bíróság rákérdezésére úgy nyilatkozott, hogy a 10 000 forintos járadék-igényében benne van az utazási költsége is. Kétségtelen, hogy az alperesnek 10 000 forint járadék fizetésére kötelezésére irányuló fellebbezésében nevezte meg elsőként kifejezetten is járadékigénye alapjaként a költségei mellett a jövedelem-kiesését is, s a megismételt eljárásban 2008. április 23-án az alperesnek a 6 hónapos határidő elmulasztására alapított elévülési kifogására figyelemmel a járadék követelésének kezdő időpontját 6 hónapra visszamenőleg 2006. július 18. napjára módosította, összecszerűségét pedig 60 000 forintra felemelte, anélkül azonban, hogy az egyes költségneveket vagy a jövedelem kiesését összecszerűségében is részletezte volna, az összecszerűségre tényelőadással a továbbiakban sem élt, az összecszerűséget a rendelkezésére állt bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság munkálta ki.

Az alperes már az alapeljárásban is védekezett a felperesnek a jövedelem-kieséssel kapcsolatos tény előadásával szemben és akkor még hivatkozott a 6 hónapos igényérvényesítési határidő elmulasztására is (19. sorszámú jegyzőkönyv) keresetmódosítást követően azonban ilyen védekezése már nem volt.

Az elsőfokú bíróság az elévülés kérdésében elfoglalt álláspontja miatt az alapeljárásban az összecszerűségről érdemben nem tárgyalt, a járadékigény tartalmát és jogalapját illetően a keresetben mindvégig fennálló belső ellentmondást nem tisztázta, a felperesi képviselőtől arra nem vett ki nyilatkozatot, hogy a jövedelem-kiesésére hivatkozásra is alapítja-e a járadékigényét vagy a munkaképessége elvesztését csak a nem vagyoni kárigénye indokaként hozta fel. Csak arra nézve vett ki nyilatkozatot a felperesi képviselőtől (20. sorszámú jegyzőkönyv), hogy a járadékigénye az utazási költséget is tartalmazza-e. Ezért az ismertetett peradatok alapján egyértelműen nem állítható az, hogy a felperes a keresetében még nem, csak a fellebbezésében érvényesített jövedelem-kiesés miatt járadékigényt.

Az elsőfokú ítélet egyetlen hiányossága a marasztalás összegében alkalmazott számítási módszer helytelen volta, amire ugyan az alperes a fellebbezésében nem hivatkozott, tekintettel azonban arra, hogy a fellebbezése petítuma a kereset teljes elutasítására irányult, nem volt eljárásjogi akadálya annak, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítélet számítási módszerét korrigálja.

A Ptk. 356. §-ának (3) bekezdése alapján balesetből eredő munkaképtelenség vagy munkaképesség csökkenés esetében járadékként az elmaradt keresetnek (jövedelemnek) a társadalombiztosítási ellátásokkal csökkentett összegét kell megtéríteni.

A Pk. 46. számú állásfoglalás értelmében a baleset következtében munkaképtelenné vagy csökkent munkaképességűvé vált személy által kártérítés címén igényelt járadék összegének meghatározása szempontjából a baleset előtti átlagkereset, illetőleg ennek a munkaképesség csökkenés mérvéhez igazodó része és a társadalombiztosításról szóló jogszabályok alapján folyósított társadalombiztosítási ellátás között mutatkozó különbséget kell olyan kárnak tekinteni, amelyet a balesetért felelős személy a felelőssége arányában megtéríteni köteles.

A Legfelsőbb Bíróságnak a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásáról és a járadék számítási módjáról született 1/2006.(V. 22.) PK. véleményében (BH 2009/2. szám) kifejtettek szerint a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásánál a keresetet (jövedelmet) a nyugdíjjárulék mellett a magán-nyugdíjpénztár járulékkal és tagdíjjal, az egészségbiztosítási járulékkal és a munkavállalói járulékkal csökkentett összegben kell figyelembe venni.

Az elsőfokú bíróság által egységesen figyelembe vett 8 % nyugdíjjárulékkal szemben az 1997. évi LXXX. tv. (Tbj.) 19. §-ának (1) bekezdése alapján a nyugdíjjárulék mértéke 2006. július 18-tól 2007. december 31-ig 8,5 %, 2008. január 1-től 9,5 %.

Ugyanezen törvény 19. §-ának (3) bekezdése értelmében az egészségbiztosítási járulék mértéke 2006. július 18-tól augusztus 31-ig 4 %, szeptember 1-től december 31-ig 6 %, 2007. január 1-től december 31-ig 7 %, 2008. január 1-től 6 %.

Az 1991. évi IV. tv. 41. §-a szerint a munkavállalói járulék 2006. augusztus 31-ig 1 %, 2006. szeptember 1-től 1,5 %.

A helyes számítási mód tehát a következő:

A 2006. június 25-től 2006. december 31. közötti időszakban 2006. augusztus 31-ig a járulékok összértéke 13,5 % volt (8,5 + 4 + 1 %), 2006. szeptember 1-től december 31-ig 16 % (8,5 + 6 + 1,5 %).

A minimálbér ebben az időszakban 62 800 forint volt, melynek **2006. július 18-tól 2006. augusztus 31-ig**, azaz 1,5 hónapra számított bruttó összege 94 200 forint, amely 13,5 % (12 717 forint) járulékokkal csökkentve 81 483 forint elérhető jövedelmet jelentett.

2006. szeptember 1-től 2006. december 31-ig (4 x 62 800 forint) bruttó 251 200 forint elérhető jövedelmet jelentett, melynek 16 % járulékokkal (40 192 forint) csökkentett összege 211 008 forint.

2006. július 18-tól december 31-ig tehát a járulékokkal csökkentett elérhető jövedelme a felperesnek 292 491 forint lehetett volna, ami havi 53 180 forintot jelent (292 491 : 5,5), ezt a kézhez kapott havi 36 615 forint táppénz összegével csökkentve ezen időszakban 16 565 forint havi jövedelem-kiesés mutatkozik, ami 5,5 hónapra számolva **91 108 forint jövedelem kiesést jelent.**

2007. január 1-től 2007. július 24. közötti időszakban, a felperes táppénze idején 6,8 hónapra az ezen időszakban érvényes 65 500 forint havi minimálbérrel számolva a felperes bruttó 445 400 forint jövedelmet érhetett volna el, amelynek a 17 % járulékokkal

(75 718 forinttal csökkentett összege 369 682 forint, így a járulékokkal csökkentett havi jövedelme 54 365 forint lehetett volna, amit az elért havi 36 615 forinttal csökkentve 17 750 forint a jövedelem-kiesés összege, amely 6,8 hónapra számolva **120 700 forint jövedelem-kiesést jelentett.**

A felperes 2007. július 25-től rokkantnyugdíjban részesült.

2007. július 25-től 2007. december 31-ig 5,2 hónapot alapul véve a minimálbérrel számított bruttó jövedelem 340 600 forint, melynek 17 % járulékokkal (57 902 forinttal) csökkentett összege 282 698 forint, így a járulékokkal csökkentett elérhető havi jövedelem összege 54 365 forint, amelybe beszámítva az elért havi 29 878 forintot, a felperes havi jövedelem-kiesésének összege 24 487 forint, amely 5,2 hónapra számolva **127 332 forint jövedelem-kiesést jelent.**

2008. január 1. és 2008. december 31. között a felperes bruttó 75 316 forint munkaviszonyból származó bért kapott (új eljárás 46. sor), amelynek 17 % járulékokkal (12 803 forinttal) csökkentett összege 62 513 forint. Emellett a felperes 2008. évben 414 889 forint rokkantnyugdíjat kapott, így az össz elért jövedelme 477 402 forint volt, melynek 1 havi összege 39 783 forint.

Ezen időszakban a minimálbér 69 000 forint volt, melynek a 17 % járulékokkal (11 730 forinttal) csökkentett összege 57 270 forint havi elérhető jövedelmet jelent, ami az elért havi 39 783 forint jövedelemmel csökkentve havi 17 487 forint jövedelem-kiesést jelent, ami 12 hónapra számolva **209 844 forint jövedelem-kiesést jelent.**

A fentiekben részletezett számítás alapján tehát a felperesnek a 2006. július 18-i igény érvényesítéstől számítva 2008. december 31-ig összesen **548 984 forint jövedelem-kiesése keletkezett**, (91 108 + 120 700 + 127 332 + 209 844 forint), mely összegre az alperes marasztalása tőke összegét az ítélet tábla leszállította.

A 2009. január 1-től 2009. december 31-ig a felperesnek az ítélet tábla számítása szerint sem keletkezett jövedelem-kiesése. Számításának részletezését mellőzte, mivel az ezen időszakra a keresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés nem fellebbezett.

A felperesnek a perköltség viselés megváltoztatására irányuló csatlakozó fellebbezése alaptalan.

A Pp. 24. §-ának (2) bekezdés a) pontja alapján járadékkövetelés iránti perben - a tényleg megállapítható összegtől függetlenül - a pertárgy értéke a még teljesítendő valamennyi szolgáltatás értéke, de nem több mint az 1 évi szolgáltatás értéke.

A felperes keresetében havi 60 000 forint járadékgigényt érvényesített, ami évi 720 000 forintnak felel meg. A megnyert költségigény pertárgyértéke 253 200 forint (21 100 x 12). A lejárt járadék követelések közül a legmagasabb havi jövedelem-kiesés összege az ítélet tábla számításában 24 487 forint volt, melynek 12 havi összege 293 844 forint, így a marasztalás tőkeösszegétől függetlenül a felperes által nyert pertárgyérték 547 044 forint, tiszta pernyertessége a kereseti kérelméből 374 088 forint, a jogi képviselési díj számításának alapjául szolgáló tiszta pernyertessége tehát mindössze 52 %. Igaz, hogy a

felperes a jogalapot is nyerte, az ítéltábla álláspontja szerint azonban a felperesi jogi képviselő által kifejtett képviseleti tevékenység színvonala, különösképpen a kereset összecszerűségének megjelölésében és kimunkálásában mutatkozó, a korábbiakban részletesen ismertetett, az eljárás időszerűségét és az elsőfokú bíróságot az elvárható mértékben nem támogató pervitelét is értékelve az ítéltábla a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és (6) bekezdése alkalmazásával a felperes elsőfokú perköltségigényét nem találta teljesíthetőnek.

Az ítéltábla a kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest marasztaló rendelkezését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben, a rendelkező rész szerint változtatta meg.

A fellebbezési eljárásban a pertárgy érték 617 784 forint volt, mint fellebbezett érték (253 200 forint) a költség és az elsőfokú bíróság által megállapított legmagasabb jövedelemkiesés 30 382 forint, ennek 12 havi összege 364 584 forint, együttesen 617 784 forint. Ebből a felperes nyert 547 144 forintot, a fellebbezési eljárásban a tiszta pernyertessége 476 304 forint, melynek alapulvételével az ítéltábla a hivatkozott IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdés és 4/A §-a alapján kötelezte az alperest a felperes javára fellebbezési eljárási költség megfizetésére a rendelkező rész szerinti összegben.

A fellebbezési illeték a felperes költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán az alperes terhére maradt.

Debrecen, 2010. június hó 22.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő